

CZU: 343.72(478)

NATURA OBIECTULUI ÎN CADRUL INFRAȚIUNILOR PREVĂZUTE LA art.238 CP RM

Andrei STRATAN

Universitatea de Stat din Moldova

În respectivul articol este înțersă o analiză detaliată a infracțiunii de dobândire a creditului, împrumutului sau despăgubirii/ indemnizației de asigurare prin înșelăciune, fiind accentuată natura obiectului ca element constitutiv al faptei ilicite. Cercetarea sintetizată a obiectului infracțiunilor prevăzute la art.238 CP RM conferă o interpretare corectă a prevederilor legale în materie, inclusiv prin studierea cadrului legislativ extrapenal. Natura creditului, împrumutului sau a despăgubirii/indemnizației de asigurare este determinată de un șir de acte legislative, precum și de acte subordonate legii, prin care sunt identificate caracteristicile fiecărui obiect. Având în vedere că scopul infracțiunii, în viziunea făptuitorului, trebuie să fie realizat, nu putem spune că acesta l-a urmărit după survenirea urmărilor prejudiciabile. Altfel spus, nu obiectul scopului infracțiunii trebuie supus analizei, dar bunurile dobândite prin săvârșirea infracțiunii, deoarece acestea sunt obținute de către făptuitor în rezultatul atingerii scopului propus.

Cuvinte-cheie: *credit, împrumut, indemnizație de asigurare, despăgubire de asigurare, activ/angajament condițional, bunuri dobândite prin săvârșirea infracțiunii, informații false, bancă, societate de investiții, asigurător, asociație de economii și împrumut, organizație financiară nebancaară, instituție financiară.*

THE OBJECT TYPE WITHIN THE CRIME PROVIDED BY art.238 CRIMINAL CODE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

The given article presents a detailed analysis of the crime of obtaining the credit, the loan or insurance damages/indemnity by fraud in the crime's object perspective as a constitutive element of the offence. The ambiguous research provided hereunder in regard to the crimes presented in art.238 PC RM confers a rightful interpretation of the legal provisions, inclusively by studying the non-criminal legal framework. The nature of the credit, loan or insurance damages/indemnity is determined by a series of legislative acts, as well as acts subordinate to the law by which the characteristics of each object are identified. Being given that crime's purpose, according to art.238 PC RM, is fulfilled in the result of the occurrence of prejudicial consequences, there isn't any material object. In other words, it is not the crime's object of purpose which should be subject to analysis, but the goods acquired through crime perpetration, as they are obtained by the offender in the result of fulfilling the aim of the crime.

Keywords: *credit, loan, insurance indemnity, insurance damages, conditional commitment, goods acquired through crime commission, false information, bank, investment company, insurer, savings and loan association, non-bank financial organization, financial institution.*

Introducere

Existența unei infracțiuni este de neconceput în lipsa anumitor relații sociale față de care se îndreaptă actul de conduită și care constituie de fapt obiectul acestei acțiuni ilicite. O trăsătură distinctă a infracțiunii reprezintă caracterul socialmente periculos al actului de conduită, dat fiind faptul că acesta atentează asupra anumitor valori sociale. Prin urmare, la modul general, *obiectul infracțiunii* este determinat de societate, aceasta fiind concepută ca un ansamblu de relații sociale [1]. Distingem mai multe tipuri de obiecte în dreptul penal ținându-se cont de anumite criterii; totuși, o importanță sporită în cadrul componenței de infracțiune abordate în prezentul articol este determinată de *obiectul juridic special* și de *obiectul material* sau *imaterial*.

În sensul celor menționate mai sus, remarcăm că *obiectul juridic generic al infracțiunilor economice* este constituit din relațiile sociale cu privire la economia națională, altfel spus – din relațiile sociale economice care au la bază anumite principii de desfășurare a activității economice.

În cele ce urmează, ne vom referi la analiza juridico-penală a *obiectului* infracțiunii prevăzute la art.238 CP RM – *bunurile dobândite prin săvârșirea infracțiunii* respective.

Abordări doctrinare și reglementări legislative în cadrul Republicii Moldova

Obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.238 CP RM poartă un caracter complex: *obiectul juridic principal* îl formează relațiile sociale cu privire la obținerea legală a creditului, a împrumutului

sau a despăgubirii de asigurare; *obiectul juridic secundar* îl constituie relațiile sociale cu privire la posesia asupra creditului, a împrumutului sau a despăgubirii/indemnizației de asigurare. Potrivit opiniei unor doctrinari [2], din obiectul juridic special al infracțiunilor stabilite la art.238 CP RM poate fi separat într-un mod artificial un obiect juridic secundar exprimat prin „interesele creditorilor” la care atentează făptuitorul prin acțiunile sale ilicite, aceste interese fiind protejate de legea penală.

Dintr-un alt punct de vedere, pe care îl susținem într-o măsură mai mare, este criticată poziția expusă *supra*. După cum afirmă profesorul S.Brânza, „dacă toți acei care propun ca interesul să fie recunoscut în calitate de obiect al infracțiunii ar fi studiat cu atenție natura acestei categorii, precum și rolul, locul interesului în structura relației sociale, ar fi ajuns la concluzia că interesul nu este decât conținutul relației sociale, deci, doar unul dintre elementele structurale ale relației sociale. Conținutul relației sociale formează, împreună cu subiectele relației sociale și obiectul relației sociale, sistemul relației sociale. Interesul, în calitate de componentă a sistemului relației sociale, fiind extras din acest sistem, nu poate în mod automat să reflecte la justa valoare esența relației sociale ca sistem” [3].

Astfel, în baza celor expuse concluzionăm că altul este conținutul obiectului juridic secundar al infracțiunii prevăzute la art.238 CP RM. Acest raționament își are argumentarea în Legea nr.277 pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova, adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 18.12.2008 [4], care în pct.108 prevedea completarea dispoziției cu cuvintele „*dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare daune în proporții mari*”. Prin urmare, cauzarea unor daune victimei ține de atingerea adusă în plan secundar relațiilor sociale cu privire la posesia asupra creditului, a împrumutului sau a despăgubirii/indemnizației de asigurare. Aceasta se explică prin faptul că, ulterior comiterii infracțiunii de către făptuitor, victimei îi este îngăduită posibilitatea de a-și exercita posesiunea asupra creditului, a împrumutului sau a despăgubirii/indemnizației de asigurare.

În Codul penal al Federației Ruse, articolul 176 – *Dobândirea ilegală a creditului* (parțial corespunzător art. 238 CP RM) – este inclus în Capitolul XXII *Infracțiuni în domeniul activității economice*, aceasta explicându-se prin atentarea, în prim-plan, asupra desfășurării activității financiare de către victimă. În altă ordine de idei, art.159.5 CP FR incriminează fapta de escrocherie în domeniul asigurărilor, acest articol fiind situat în Capitolul XXI *Infracțiuni contra proprietății*, legiuitorul rus subliniind în prim-plan o atentare la relațiile sociale referitoare la posesia și deținerea bunurilor.

Cu toate acestea, suntem de părere că capitolul din Codul penal care cuprinde infracțiunile contra proprietății conține norme de ordin general, nu speciale, care asigură apărarea în plan principal sau în exclusivitate a relațiilor sociale de proprietate. Or, după cum afirmă unii doctrinari ruși [5], norma prevăzută la alin.(1) art.176 CP FR apără în prim-plan relațiile sociale din sfera creditării, și doar în plan secundar relațiile sociale de proprietate. Cert este faptul că și în alin.(1) art.238 CP RM se atentează în mod principal la atributul de posesie a dreptului de proprietate; altfel spus, obiectul juridic secundar al infracțiunii date îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra creditului, a împrumutului sau a despăgubirii/ indemnizației de asigurare. Un rol juridic important în cadrul infracțiunii abordate îl constituie:

- ✓ creditul, împrumutul sau despăgubirea/ indemnizația de asigurare;
- ✓ informațiile false prezentate de către făptuitor.

Dat fiind faptul că scopul infracțiunii trebuie să fie realizat, nu putem spune că făptuitorul l-a urmărit după survenirea urmărilor prejudiciabile. Cu alte cuvinte, nu obiectul scopului infracțiunii trebuie supus analizei, ci *bunurile dobândite prin săvârșirea infracțiunii*, care reprezintă:

- 1) creditul, împrumutul sau despăgubirea/indemnizația de asigurare;
- 2) partea necuvenită din credit, din împrumut sau din despăgubirea/indemnizația de asigurare, care constituie diferența dintre creditul, împrumutul sau despăgubirea/ indemnizația de asigurare, exprimată în suma majorată, și creditul, împrumutul sau despăgubirea/ indemnizația de asigurare care i se cuvin făptuitorului;
- 3) creditul sau împrumutul obținut în condiții avantajoase, de care nu avea dreptul să beneficieze făptuitorul.

În continuare, vom analiza, pe rând, fiecare dintre bunurile dobândite prin săvârșirea infracțiunii, identificând trăsăturile de bază ale acestora.

1. Pentru a înțelege esența noțiunii de *credit*, care reprezintă în primul rând o relație de drept civil, este oportun să facem trimitere la reglementările de rigoare. Astfel, potrivit art.1763 din Cod civil al Republicii Moldova [6], „*prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancaară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a*

plății dobânzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții”.

În conformitate cu art.3 din Legea privind activitatea băncilor, nr.202 din 06.10.2018 [7], creditul reprezintă orice angajament de a acorda bani ca împrumut, cu condiția rambursării lor, a plății dobânzii și a altor plăți aferente; orice prelungire a termenului de rambursare a datoriei; orice garanție emisă, precum și orice angajament de a achiziționa o creanță sau alte drepturi de a efectua o plată.

Cu titlu de exemplu, vom expune prevederile generale referitoare la organizarea și dirijarea activităților de creditare în cadrul băncii în conformitate cu Hotărârea BNM privind aprobarea Regulamentului cu privire la *activitatea de creditare a băncilor care operează în Republica Moldova*, nr.153 din 25.12.1997 [8] (abrogată prin Hotărârea CE BNM nr.221 din 22.08.2019 „*Pentru abrogarea HCA al BNM nr.153/1997 privind aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea de creditare a băncilor care operează în Republica Moldova* [9]”). Astfel, conform pct.2.1 din Capitolul II, *managementul corect și prudent al activității de creditare al unei bănci* necesită stabilirea și menținerea unor structuri organizaționale și politici de creditare împreună cu procedeele de evaluare a riscului, monitoring și control, care au scopul de a asigura transformarea acestei politici în practica operațională; obiectivul este de a proteja activele băncii și de a obține un profit, în același timp luându-se în considerare securitatea depozitelor clienților.

Într-un context similar, creditul „mare” pe care îl contractează debitorul de la o bancă are la bază un set de reglementări juridice prin care sunt prevenite riscurile unei asemenea decizii. Potrivit pct.18) din Capitolul IV al Hotărârii cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la expunerile mari, nr.109 din 05.04.2019 [10], valoarea expunerii, după luarea în considerare a efectului diminuării riscului de credit, față de un client sau față de un grup de clienți aflați în legătură, nu trebuie să depășească 15% din capitalul eligibil al băncii. Astfel, prin prevederile legale din start se impune o limită maximă în privința volumului de mijloace bănești care pot fi dobândite.

Conform Regulamentului privind condițiile de acordare rezidenților a creditelor în valută străină de către băncile licențiate, aprobat prin HCA BNM nr.16 din 22.01.2009 [11], formele de creditare în valută străină efectuate de către băncile licențiate sunt: credite bancare obișnuite, linii de creditare, factoring, scontarea (cumpărarea) cambilor, credite pentru efectuarea operațiunilor prin intermediul cardurilor de credit, overdrafturi, overnighturi. În ce privește creditele bancare obișnuite, legea stabilește o clasificare în dependență de posibilitatea rambursării acestora și gradul de solvabilitate a debitorului. Astfel, potrivit Regulamentului cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale, aprobat prin HCA BNM nr.231 din 27.10.2011 [12], creditele se vor clasifica, din punctul de vedere al capacității de onorare a angajamentelor și al altor factori determinanți, în felul următor:

✓ **activ/angajament condițional standard**

Acesta se va considera standard în cazul în care persistă următorii factori:

- a) nu are plăți expirate;
- b) sunt respectate toate condițiile contractuale, inclusiv cerințele de constituire a garanției;
- c) nu a fost renegociat;
- d) situația financiară a contrapărții și fluxurile mijloacelor bănești viitoare estimate atestă o înaltă capacitate de executare a angajamentelor acesteia și executarea obligațiilor curente și viitoare;
- e) banca dispune de informații actualizate privind situația financiară a contrapărții (cel puțin trimestrial) și privind sursele de rambursare a datoriilor, precum și alte documente aferente activității contrapărții;
- f) nu este niciun motiv de a considera că banca în prezent sau pe viitor va fi expusă riscului pierderii.

✓ **activ/angajament condițional supravegheat**

Acesta se va considera supravegheat în cazul în care capacitatea de plată a contrapărții/persoanei care constituie o garanție personală (fidejusiune) este una bună, gradul de lichiditate a obiectului gajului (constituit) are caracteristici stabile, banca a primit toate informațiile și datele necesare evaluării situației financiare, dar persistă și, cel puțin, unul dintre următorii factori:

- a) există probleme potențiale legate de situația financiară a contrapărții, iar în cazul creditului – și de garantarea acestuia;
- b) există probleme potențiale privind executarea obligațiilor contrapărții din cauza fluxurilor mijloacelor bănești neregulate (cu excepția celor cu caracter sezonier) și dificil de controlat, deși bonitatea lor nu s-a deteriorat;

- c) recuperarea plăților se face cu întârziere de la 31 până la 90 de zile;
- d) a avut loc cel puțin o modificare a termenelor de achitare a plăților prestabilite conform contractului;
- e) nu se respectă îndeplinirea business-planului sau a argumentării tehnico-economice (inclusiv cu modificările și completările ulterioare);
- f) alți factori similari care constituie motive pentru clasificarea activului ca supravegheat.

✓ **activ/angajament condițional substandard**

Activul/angajamentul condițional se consideră substandard în cazul în care banca are certitudinea privind deservirea și rambursarea activului, dar există riscul pierderilor mai înalt decât cel obișnuit și persistă, cel puțin, unul dintre următorii factori:

- a) situația financiară a contrapărții se înrăutățește;
- b) garanția (dacă aceasta există) este insuficientă sau se înrăutățește;
- c) banca nu a primit informații actualizate suficiente privind situația financiară a contrapărții (cel puțin trimestrial), a persoanei care constituie o garanție personală (fidejusiune), sursele de rambursare a datorilor, justificarea utilizării creditului conform scopului expus în contractul de credit, precum și alte documente aferente activității contrapărții;
- c1) activul este utilizat în alte scopuri decât cele prevăzute în contract;
- d) fluxurile mijloacelor bănești ale contrapărții/persoanei care constituie o garanție personală (fidejusiune) sunt estimate a fi insuficiente pentru executarea regulată a obligațiilor/executarea garanției;
- e) recuperarea plăților se face cu întârziere de la 91 până la 180 de zile;
- f) alți factori similari care constituie motive pentru clasificarea activului ca substandard.

✓ **activ/angajament condițional dubios (îndoielnic)**

Activul/angajamentul condițional se consideră dubios (îndoielnic) în cazul în care există un risc înalt al pierderilor provocat de, cel puțin, unul dintre următorii factori:

- a) există probleme, inclusiv legate de situația financiară și mediul de afaceri al contrapărții, precum și de deteriorarea surselor de rambursare a datorilor, care pun la îndoială și scad probabilitatea satisfacerii creanțelor actuale/viitoare ale băncii aferente activului/angajamentului condițional în volum deplin în baza circumstanțelor, condițiilor create;
- b) probabilitatea pierderilor este extrem de mare, dar există anumiți factori importanți, concreți și bine argumentați care în curând se vor realiza și care pot contribui la satisfacerea totală sau parțială a creanțelor actuale/viitoare ale băncii aferente activului/angajamentului condițional;
- c) recuperarea plăților se face cu întârziere de la 181 până la 360 de zile;
- d) a fost intentat proces de insolvență a contrapărții pe parcursul relațiilor contractuale aferente acestui activ/angajament condițional;
- e) activul face obiectul unui litigiu în instanța de judecată;
- f) alți factori similari care constituie motive pentru clasificarea activului ca dubios (îndoielnic).

Clasificarea acestui activ/angajament condițional în categoria „compromis (pierderi)” se amână până la o determinare mai precisă a stării activului/angajamentului condițional dat.

✓ **activ/angajament condițional compromis (pierderi)**

Activul/angajamentul condițional se consideră compromis (pierderi) în cazul în care la momentul clasificării nu pot fi satisfăcute creanțele actuale/viitoare ale băncii aferente acestuia, nu există argumente în favoarea faptului că activul poate fi recuperat și persistă, cel puțin, unul dintre următorii factori:

- a) contrapartea se află în proces de lichidare (cu excepția băncilor în proces de lichidare din Republica Moldova și a contrapărților ale căror datorii sunt garantate cu imobil);
- b) obiectul gajului lipsește;
- c) recuperarea plăților se face cu întârziere de 361 de zile și mai mult;
- d) alți factori similari care constituie motive pentru a considera ferm că recuperarea activului nu este posibilă.

2. Împrumutul, care de asemenea constituie un bun dobândit prin săvârșirea infracțiunii, are un impact semnificativ asupra circuitului fluxurilor bănești ale entității care îl acordă. Deși constituie un mijloc inerent dezvoltării economice, deseori împrumutul are rolul unui instrument de fraudă odată ce intră în posesia făptuitorului. Prin urmare, se impune efectuarea unei succinte analize a conceptului juridic de împrumut și a rolului acestuia în cadrul infracțiunii abordate.

Pornind de la definiția dată în art.867 CC RM, prin contractul de împrumut o parte (împrumutătorul) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatului) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Conform art.7 alin.(1) pct.1) al Legii asociațiilor de economii și împrumut [13], asociația, în funcție de categoria licenței deținute, poate acorda membrilor săi împrumuturi. La art.8 alin.(3) din aceeași lege este stipulat că „toate operațiunile de acordare a împrumuturilor și de acceptare a depunerilor de economii vor fi documentate prin contracte corespunzătoare semnate de părți (sublinierea noastră – n.a.), ce vor reflecta clar sumele, termenele, ratele dobânzilor și alte condiții necesare, în conformitate cu prevederile legislației și cu politicile respective ale asociației”.

O clasificare legală a împrumuturilor este prezentată în Regulamentul cu privire la clasificarea împrumuturilor acordate și dobânzilor calculate de organizațiile de microfinanțare aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.11/1 din 14.03.2012 [14]. În acest sens, în dependență de termenul rambursării, împrumuturile sunt clasificate în felul următor:

- ✓ **împrumut expirat** – împrumut a cărui plată în vederea rambursării nu a fost achitată mai mult de 30 de zile de la data scadenței plăților prevăzute de contract. În cazul în care un împrumut devine expirat, soldul acestuia la fel se consideră expirat;
- ✓ **împrumut renegociat** – împrumutul nerambursat (împrumut inițial), la care ulterior, în baza unui acord, au fost modificate clauzele contractuale de efectuare a plăților expirate;
- ✓ **împrumut prelungit** – împrumut al cărui termen de rambursare a plății, stabilit conform contractului, este prelungit în baza unui acord. Pentru calificarea împrumutului ca prelungit acordul trebuie să fie semnat înainte de calificarea împrumutului ca expirat conform termenului de plată prevăzut în contractul inițial. Determinarea stării de expirare a împrumutului se efectuează în baza contractului inițial și conform noțiunii „împrumut expirat”.

Ca și în cazul creditelor, împrumuturile se clasifică după cum urmează:

- **împrumut standard** – împrumut la care sunt respectate toate condițiile contractuale, care nu are plăți expirate și care nu a fost prelungit și/sau renegociat;
- **împrumut supravegheat** – împrumut la care plățile sunt expirate de la 31 până la 90 de zile inclusiv;
- **împrumut substandard** – împrumut la care plățile sunt expirate de la 91 până la 180 de zile inclusiv;
- **împrumut dubios** – împrumut la care plățile sunt expirate de la 181 până la 360 de zile inclusiv;
- **împrumut compromis** – împrumut la care plățile sunt expirate mai mult de 361 zile.

3. În cele din urmă, **despăgubirea/îndemnizația de asigurare** de asemenea formează categoria bunurilor dobândite prin săvârșirea infracțiunii de către făptuitor prin fraudarea asigurătorului.

Despăgubirea de asigurare reprezintă suma pe care asigurătorul o datorează asiguratului în vederea compensării pagubei produse de evenimentul asigurat, în cazul asigurărilor de bunuri și de răspundere civilă.

Conform art.15 alin.(5) din Legea cu privire la asigurări [15], „despăgubirea de asigurare se stabilește prin acordul comun al asigurătorului și asiguratului și nu poate depăși valoarea bunurilor la data producerii evenimentului asigurat și nici cuantumul prejudiciului real suportat” (sublinierea ne aparține – n.a.)”.

În conformitate cu art.6 alin.(2) din legea sus-menționată, indemnizația de asigurare reprezintă suma care urmează a fi plătită asiguratului sau beneficiarului asigurării la producerea evenimentului prevăzut în contract.

Potrivit clasificării legale, deosebim următoarele categorii:

- **asigurarea de persoane** (obiectul contractului constituie persoana asiguratului sau a beneficiarului asigurării, viața, sănătatea și capacitatea lor de muncă);
- **asigurarea de bunuri** (obiectul contractului constituie bunuri, credite și garanții, pierderi financiare ale persoanelor fizice și ale persoanelor juridice);
- **asigurarea de răspundere civilă** (obiectul contractului constituie răspunderea pe care asiguratul o poartă față de persoanele fizice sau persoanele juridice pentru prejudiciile cauzate lor).

Concluzii

Efectuând o sinteză a rezultatelor obținute, ținem să menționăm că redactarea art.238 CP RM prin introducerea amendamentelor de rigoare este una oportună în contextul dezvoltării relațiilor sociale. Dacă până în anul 2014 doar relațiile sociale cu privire la obținerea legală a unui credit și relațiile sociale cu privire la

posesia asupra creditului beneficiau de o protecție juridică adecvată, atunci prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative din 25.07.2014 [16] aria de aplicare a art.238 CP RM a fost extinsă asupra ipotezelor presupunând prezentarea cu bună știință a unor informații false în scopul obținerii unui împrumut sau a unei despăgubiri/indemnizații de asigurare, ori al majorării sumei acestora, ori al obținerii unui împrumut în condiții avantajoase, dacă prin aceasta instituției financiare, organizației financiare nebankare, asociației de economii și împrumut sau asigurătorului i-au fost cauzate daune.

Mai mult decât atât, art.238 CP RM a fost suplinit cu alineatul (2): „*Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari*”. Prin urmare, având în vedere gradul de prejudiciabilitate sporit al componentei de infracțiune prevăzute la alin.(2), legiuitorul a încadrat fapta prejudiciabilă în categoria infracțiunilor grave, stabilind, printre altele, o pedeapsă privativă de libertate pentru persoana fizică pentru un termen de la 3 la 8 ani. Este binevenită completarea normei penale analizate cu prevederea respectivă; or, potrivit art.126 CP RM, în cazul proporțiilor deosebit de mari valoarea bunurilor dobândite trebuie să depășească 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În condițiile creșterii continue a indicelui infracțional în domeniul financiar-bancar, dobândirea unor mijloace bănești în valoare mare este posibilă și poate amenința stabilitatea sistemului financiar al entității creditoare. De regulă, făptuitorul care creează aparența unei solvabilități financiare denaturează datele prezentate către instituția creditoare, în vederea obținerii unui credit neperformant.

Astfel, în lumina ultimelor modificări legislative, este oportună extinderea „ariei de protecție penală” în privința componentelor de infracțiune elucidate la art. 238 CP RM, inclusiv prin abordarea „lărgită” a conceptului de „*bunuri dobândite prin săvârșirea infracțiunii*”

Referințe:

1. MOLDOVAN, A.T. *Drept penal. Partea generală*, Brașov: Lux Libris, 2009, p.55-56.
2. ИГНАТОВА, А.Н., КРАСНИКОВА, А. *Уголовное право Российской Федерации. Том II. Часть Особенная*. Москва, 1999, с.254.
3. BRÂNZA, S. *Obiectul infracțiunilor contra patrimoniului*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2005, p.78, 79.
4. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2009, nr.41- 44.
5. КРАСНИКОВА, А.Н. *Уголовное право Российской Федерации. Особенная часть*. Саратов, 1999, с.252.
6. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2018, nr.467-479.
7. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2017, nr.434-439.
8. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1996, nr.8.
9. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2019, nr.274-278.
10. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2019, nr.139-147.
11. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2009, nr.47-48.
12. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2011, nr.216-221.
13. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2007, nr.112-116.
14. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2012, nr.60-62.
15. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2007, nr.47- 49.
16. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2014, nr.238-246.

Date despre autor:

Andrei STRATAN, Universitatea de Stat din Moldova.

Prezentat la 10.03.2020